

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:
Președinte – Petru Ursache,
Judecători – Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Vladimir Timofti și
Nicolae Gordilă,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul, în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari și de partea
vătămată Veronica Guzun împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel
Cahul din 26 iunie 2013 în cauza penală în privința lui

*Bucătari Ruslan Gheorghe, născut la 05
septembrie 1977, originar și domiciliat în mun.
Chișinău, str. Ginta Latină 9/1 ap. 29;*

*Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:*

- 1. 11.06.2009 – 23.12.2010 (prima instanță)*
- 2. 12.12.2012 – 26.06.2013 (instanța de apel)*
- 3. 23.10.2013 – 08.04.2014 (instanța de recurs
ordinar)*

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Suvac Nicolae și reprezentantul părții vătămate Guzun Veronica,
avocatul Jolea Gheorghe, care au susținut recursurile în sensurile declarate și au
solicitat admiterea acestora.

Avocatul Ghițu Alexandr și inculpatul Bucătari Ruslan, care s-au pronunțat
pentru respingerea recursurilor ordinare declarate de către procuror și partea
vătămată Guzun Veronica.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Leova din 23 decembrie 2010, **Bucătari Ruslan Gheorghe** a fost condamnat în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal la 1 (un) an și 6 (șase) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare ori de distribuire a bunurilor materiale sau de a exercita activitate similară pe termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial pedeapsa neexecutată fixată prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 14 noiembrie 2008, stabilindu-i lui Bucătari Ruslan pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani 3 (trei) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea de la Bucătari Ruslan în beneficiul lui Guzun Veronica prejudiciul material în mărime de 1 400 (una mie patru sute) lei și 900 (nouă sute) dolari SUA și prejudiciul moral în mărime de 3 000 (trei mii) lei.

2. În fapt, instanța de fond pe baza probelor administrate la dosar a constatat că, Bucătari Ruslan, executa pedeapsa cu închisoare în Penitenciarul nr. 3 Leova. În același penitenciar executa pedeapsa penală condamnatul Guzun Virgiliu. În perioada iulie-septembrie 2006, ambii condamnați au primit întrevedere de lungă durată în același timp. Astfel, Bucătari Ruslan a făcut cunoștință cu partea vătămată Guzun Veronica, mama condamnatului Guzun Virgiliu. Comunicând cu aceasta, inculpatul i-a explicat că poate interveni pentru soluționarea întrebării privind grațierea fiului său, ori pentru liberarea lui condiționată înainte de termen, invocând că dispune de cunoștințe și relații cu colaboratori din administrația penitenciarului, care pot soluționa întrebările nominalizate, însă pentru aceasta este necesar de achitat anumite sume de bani. După astfel de discuții, inculpatul a obținut încrederea părții vătămate și, astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit de la partea vătămată Guzun Veronica bani în sumă de 900 dolari SUA și 1 400 lei.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către inculpatul Bucătari Ruslan, care a solicitat casarea acesteia, ca fiind ilegală, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința sa.

Apelantul a invocat că nu și-a putut demonstra nevinovăția sa, deoarece nu au fost citați și audiați martorii solicitați; nu a avut parte de asistență juridică eficientă, iar la solicitarea sa de a fi înlocuit avocatul, instanța de judecată a refuzat în demersul înaintat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 13 octombrie 2011:

- a fost repus în termen apelul declarat de inculpatul Bucătari Ruslan;
- a fost admis apelul declarat de inculpat, casată sentința integral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bucătari Ruslan Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis că, partea acuzării n-a prezentat instanțelor de fond și prima instanță n-a pus la baza sentinței de condamnare probe pertinente, concludente și utile care ar confirma că inculpatul Bucătari Ruslan, fiind în detenție și supravegheat să nu contacteze cu persoane din

afara penitenciarului, a obținut încrederea părții vătămate Guzun Veronica și a dobândit de la ea prin înșelăciune surse bănești. Dimpotrivă, toate declarațiile martorilor Stoiu Veaceslav, Crețu Gheorghe și Butuc Chiril, instanța de apel le-a pus la baza sentinței de achitare, deoarece ele coroborează între ele și cu celelalte probe administrate în cauză.

5. Decizia nominalizată a fost atacată cu recursuri ordinare de către procuror și reprezentantul părții vătămate Guzun Veronica, avocatul, Jolea Gheorghe.

5.1. În recursul ordinar declarat de procuror s-a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând ca temeii prevederile art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală – apelul a fost introdus tardiv.

Recurentul a invocat că decizia contestată este ilegală și pasibilă casării, deoarece instanța de apel a admis apelul inculpatului care a fost introdus tardiv.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul sentinței a fost pronunțat la 23 decembrie 2010, copiile de pe sentința redactată au fost expediate părților la 04 ianuarie 2011. Astfel, prin dovada de primire din 14 ianuarie 2011, s-a atestat faptul că inculpatul a primit copia sentinței (vol. 1, f.d. 480). Din răspunsul parvenit de la Penitenciarul nr. 5 Cahul din 10 octombrie 2011, a rezultat că nu existau careva înregistrări la serviciul special și secretariat privind expedierea plîngerii sau cererii de apel din numele inculpatului Bucătari Ruslan (vol. 2, f.d. 18). La fel, recurentul a indicat că repunerea în termen era o prerogativă a instanței de apel, care urma să se pronunțe cu motivarea respectivă în textul deciziei, iar concluziile expuse în decizia atacată privind repunerea în termen a apelului nu erau întemeiate, reieșind din datele prezentate în materialul cauzei.

5.2. În recursul ordinar declarat de reprezentantul părții vătămate Guzun Veronica, avocatul Jolea Gheorghe s-a solicitat casarea deciziei atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, invocând ca temeii prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii.

Recurentul a indicat că instanța de apel neîntemeiat a pronunțat hotărîrea de achitare în privința lui Bucătari Ruslan, deoarece în ședința de judecată au fost prezentate probe ce au confirmat săvîrșirea de către ultimul a infracțiunii imputate. Acesta a susținut că a câștigat bani în urma jocului în cărți, dar jocurile în cărți pot produce efecte juridice numai dacă sînt autorizate de stat, astfel, a considerat că banii au fost obținuți prin săvîrșirea infracțiunii de escrocherie.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2012, au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și reprezentantul părții vătămate Guzun Veronica, avocatul Jolea Gheorghe, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a menționat că decizia instanței de apel prezintă deficiențe sub aspectele relevate, fiind contrară legii, necuprinzînd temeiturile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului inculpatului, precum și motivele adoptării soluției date.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013:
- a fost repus în termen apelul declarat de inculpatul Bucătari Ruslan;

- a fost admis apelul declarat de inculpat, casată sentința integral, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Bucătari Ruslan Gheorghe a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Acțiunea civilă depusă de partea vătămată Guzun Veronica a fost lăsată fără soluționare.

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a conchis că analizând ansamblul de probe administrate, în speță lipsea latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, deoarece prin probele administrate nu și-a găsit confirmare faptul că inculpatul Bucătari Ruslan, fiind în detenție și supravegheat să nu contacteze cu persoane din afara penitenciarului, a obținut încrederea părții vătămate Guzun Veronica și a dobândit de la ea prin înșelăciune surse bănești.

Astfel, învinuirea înaintată inculpatului era una neclară, conținând divergențe și circumstanțe care s-au contrazis reciproc, adică era una dubioasă, iar instanța de judecată nu era în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului și să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- **procuror**, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, deoarece apelul a fost greșit admis.

Recurentul, invocând ca temei de declarare a recursului- pct. 7) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, menționează faptul că decizia instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de către instanța de apel în temeiul că apelul a fost introdus tardiv.

Instanței de apel nu i-au fost prezentate informații de la Judecătoria Leova, Cahul, Bălți, Curtea de Apel Bălți, Penitenciarul nr. 5 Cahul, nr. 11 Bălți, prin urmare rezultă că nici o cerere de apel din partea lui Bucătari Ruslan nu a fost depusă în perioada examinată, ianuarie-mai 2011. Mai mult ca atât, a fost prezentată informația din oficiul poștal Cahul, prin care se confirmă că careva cereri din partea lui Bucătari Ruslan, nu au parvenit, că nu au avut careva reclamații de la deținuții Penitenciarului nr. 5, Cahul, că toate scrisorile care au fost primite, au fost expediate după destinație și nici una nu s-a pierdut.

Astfel, recurentul conchide că instanța de apel nu și-a motivat suficient concluzia cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de către inculpat, neinvocând motive întemeiate.

- **partea vătămată Guzun Veronica**, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței, deoarece eroarea judiciară poate fi corectată doar de către instanța de recurs conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală.

Recurenta, invocând ca temeiuri de declarare a recursului- pct. 6) și 7) alin. (1) ale art. 427 Cod de procedură penală, menționează faptul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și decizia instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de către instanța de apel în temeiul că apelul a fost introdus tardiv.

Mai mult, indică că în cauza penală nu există nici un martor care să confirme că banii au fost rodul jocurilor în cărți. Martorul Guzun Virgiliu și partea vătămată Guzun Veronica au dat declarații veridice, fiind preîntâmpinați de răspundere

penală, iar declarațiile inculpatului erau evident mincinoase. Astfel, excluzând restul formelor de însușire de bani prevăzute de codul penal, unica formă de însușire a banilor de Bucătari Ruslan de la recurentă a fost prin înșelăciune, precum că-i va favoriza grațierea fiului său.

9. Verificând argumentele din recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată Guzun Veronica în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează să fie admise din următoarele considerente.

Conform pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar conform pct. 7) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul cînd –apelul a fost introdus tardiv.

Potrivit prevederilor art. 436 alin. (1) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărîrii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii.

Conform prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel, în decizia sa din 26 iunie 2013, nu a luat în considerație indicațiile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 noiembrie 2012, privind motivarea concluziei cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de inculpat.

Din analiza conținutului deciziei atacate, se observă că instanța de apel nu a motivat suficient concluzia cu privire la repunerea în termen a apelului declarat de inculpat, neinvocînd motive întemeiate, întrucît soluționarea legală privind repunerea în termen a apelului este importantă, deoarece art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală prevede respingerea apelului din motivul că a fost depus peste termen.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege.

Reieșind din prevederile art. 403 alin. (1) Cod penal, apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Deși, instanța de apel indică că „...de către partea acuzării n-au fost infirmate argumentele apelantului că el a depus în condițiile detenției anterior încă 2 cereri de apel care s-au pierdut”, aceste argumente nu au fost verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Astfel, n-a fost luat spre examinare răspunsul parvenit de la Penitenciarul nr. 5 Cahul, expediat la solicitarea Curții de Apel Cahul, de a fi prezentată informația privind corespondența expediată de inculpatul Bucătari Ruslan în adresa Curții de Apel Cahul (vol. 2, f.d.17-18).

Potrivit înștiințării nr. 1-2/2010 din 04 ianuarie 2011, prima instanță a comunicat, inclusiv și inculpatului, că sentința este redactată, cu care părțile au

posibilitatea de a lua cunoștință în modul stabilit în cancelaria judecătorei (vol. 1, f.d. 478).

În materialele cauzei există dovada nr. 1-2/2010 de primire a sentinței, care confirmă că inculpatului i-a fost înmînată copia sentinței la 14 ianuarie 2011, contra semnătură, acesta declarînd apel la data de 17 mai 2011 (vol. 1, f.d. 507).

Reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul penal consideră că, concluzia instanței de apel privind repunerea apelului inculpatului în termen, este pripită.

În această ordine de idei, relevante sunt prevederile art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, care subliniază că se consideră depus actul în cadrul termenului prevăzut de lege la administrația locului de detenție, la unitatea militară, la administrația instituției medicale sau la oficiul poștal, prin scrisoare recomandată.

Astfel, servesc drept dovadă a datei depunerii actului, înregistrarea sau confirmarea făcută de către administrația locului de detenție, a unității militare sau a instituției medicale pe actul depus, precum și recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus.

Prin urmare, instanța de apel urmează să se călăuzească de prevederile legii procesual penale, care este o normă imperativă.

Decizia instanței de apel prezintă deficiențe sub aspectele relevate, fiind contrară legii, necuprinzînd temeiurile de fapt și de drept care au dus admiterea apelului inculpatului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din aceste considerente, Colegiul penal conchide că instanța de apel, la judecarea apelurilor declarate, a comis erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 7) Cod de procedură, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, prin care a fost repus în termen apelul declarat de către inculpat, fapt ce determină Colegiul lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de Apel Chișinău.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel, urmează să țină cont de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414, 419 Cod de procedură penală, să verifice minuțios dacă sunt temeiuri legale pentru a repune în termen apelul declarat de inculpat și în dependență de situația constatată să adopte o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

10. Pentru aceste motive, în temeiul art. 434-435 alin. (1) pct. 2 lit. c) Cod de Procedură penală, colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari și de partea vătămată Veronica Guzun împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013 în cauza penală în privința lui ***Bucătari Ruslan Gheorghe***.

Casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 26 iunie 2013 în cauza penală în privința lui ***Bucătari Ruslan***, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de Apel Chișinău.

Decizia nu este supusă căilor de atac.
Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședință publică la data de 20 mai 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nicolae Gordilă